

Ing. Hinko Lisac:

Aktivnost organizacije FAO na polju ribarstva

Među ostalim referatima na 5. zasjedanju Generalnog Savjeta za ribarstvo Mediterana (General Fisheries Council for the Mediterranean — GFCM) u Rimu 1958. godine, održan je i referat pod gornjim naslovom. U referatu je ukratko opisana uloga organizacije FAO na polju ribarstva. Kako ova organizacija postaje sve važniji faktor u ribarstvu svijeta, a naša zemlja je jedan od aktivnih članova te organizacije, smatram, da je potrebno, da se što širi krugovi našeg ribarstva upoznaju sa njenom djelatnošću, pa iznosim referat u cjelosti.

Najveći dio privrednih riba je neuzgajana — samorodna — morska riba, koja se lovi na ogromnim površinama mora i oceana. Nad većinom tih morskih površina nijedna nacija nema prava individualnog vlasništva. Ta činjenica povećava potrebu međunarodne kooperacije i suradnje u cilju zdravog razvoja svjetskog ribarstva. Čak i tamo, gdje mora nisu susjedna ili gdje se ne radi o jednom te istom ribljem fondu, postoji određena međunarodna općenitost ribarske nauke, a time i određene prednosti, koje proizlaze iz izmjene znanja.

To su osnovi kroz koje treba promatrati ulogu Organizacije Ujedinjenih Nacija za Ishranu i Poljoprivredu (Food and Agriculture Organization of the United Nations — FAO) u svjetskom ribarstvu. U tu svrhu FAO ima u svom sklopu poseban Ribarski odio (Fisheries Division). Rodi boljeg iskorištavanja bogatstva mora potrebno je koristiti raspoloživo znanje o ribarstvu, ribarskoj biologiji, ribarskim alatima, ribarskim brodovima, ribarstvenoj tehnici i metodama i t. d. Potrebno je identificirati i ocijeniti produkcionu moć mora i unutarnjih voda, registrirati njihovu eksploataciju i ustanoviti efekt ribarenja postojećim sredstvima. Potrebno je skupiti, analizirati i proširiti diljem svijeta statističke i druge informacije, koje se odnose na ribarstvo, te unaprijediti efikasniju raspodjelu i trgovinu ribom i ribljim proizvodima u svijetu. Svim tim zahtjevima se mnogo potpunije i lakše može udovoljiti, ako nacije rade zajedno po područjima na široj bazi, nego ako svaka nacija radi sama. FAO osigurava svjetski centar za unapređenje te kooperacije između nacija i djeluje kao burza za informacije svake vrste.

Osnovni uvjet za bilo kakvo poboljšanje u ribarstvu je razmjena informacija. Veliki dio posla Ribarskog odjela FAO-a se odnosi na sakupljanje, analizu i širenje te informacija. Dio tog rada se nalazi objavljen u publikacijama World Fisheries Abstracts, FAO Yearbook of Fishery Statistics i u Current Bibliography for Fisheries Science.

World Fisheries Abstracts (WFA) objavljuje se dvomjesečno na engleskom, francuskom i španjolskom

jeziku. Za ovu publikaciju se redovito pregledava više od 200 časopisa i publikacija iz 31 zemlje. Svake godine se izvadi kratak pregled od oko 700 najvažnijih članaka, koji izađu u tim tehničkim publikacijama i objavi u WFA. Uz to se WFA izdaje u takvom obliku, da ga je lako upotrijebiti za kartoteku tehničke, odnosno naučne dokumentacije.

FAO Yearbook of Fisheries Statistics sadrži statističke informacije o svjetskom ulovu ribe po kontinentima, područjima i zemljama. On sadrži također i statističke informacije o trgovini i ribarskim brodovima.

Current Bibliography for Fisheries Science je najnoviji časopis Ribarskog odjela. Njegovo izdavanje zahtijeva čitanje i obradu više od 500 časopisa iz 80 zemalja.

Osim ovih redovnih izdanja Ribarskog odjela, on objavljuje također i Fisheries Studies i Fisheries Papers kao i razne dokumente i izvještaje. Na primjer, novi Fisheries Studies sadrži ove radove: Javne službe za riblju industriju Velike Britanije, Trgovina morskom ribom u Saveznoj Republici Njemačkoj i Električni ribolov.

Ribarski odio FAO-a organiziran je tako, da ima tri stručna pododjela i to za biologiju, tehnologiju, te ekonomiku i statistiku.

Biološki stručni pododio (Biology Branch) se bavi živim bogatstvom mora i slatkih voda, nastoji unaprijediti istraživanja o tome kod 77 zemalja članica FAO-a, skuplja odnosne informacije i širi ih diljem svijeta.

Tehnološki stručni pododio (Technology Branch) bavi se proizvodnjom ribe, preradom ribe, ribarskim brodovima, alatom, opremom i ribarstvenom tehnikom.

Stručni pododio za ekonomiku i statistiku (Economics and Statistics Branch) bavi se prikupljanjem, analiziranjem i širenjem statističkih informacija, te unapređenjem trgovine i raspodjela ribe i ribljih proizvoda.

Sva tri pododjela se bave slanjem ribarskih stručnjaka (ekspertata) na praktični rad na teren. FAO, naravno, šalje stručnjake da rade po tim projektima samo ako to traži zemlja članica, kojoj stručnjak treba pomoći.

Ako jedna zemlja, recimo u Centralnoj ili Južnoj Americi, Aziji ili Africi, želi provesti, na primjer, program ispitivanja, ona napravi zahtjev FAO-u da izabere i pošalje odgovarajućeg kvalificiranog čovjeka. Izabrani stručnjak se ukratko upoznaje sa svojim zadatkom u centru FAO-a u Rimu. Zatim se upućuje u zemlju, koja je tražila stručnjaka. Tamo radi na projektu 6 mjeseci, godinu ili možda i više godina. U međuvremenu on redovito izvještava FAO o napretku radova. Na završetku svog zadatka izradi konačni izvještaj, koji sadrži njegove preporuke. Konačni izvještaj se predaje vladi zemlje, koja je tražila stručnjaka.

Ribarski odio ima momentano više od 30 raznih eksperata, koji rade u preko 20 raznih zemalja. Oni su angažirani na projektima ispitivanja vodenog blaga, razvoja ribnjačarstva, prerade ribe, uvođenja poboljšanja na ribarskim brodovima, alatu i tehnici, pomažu vladama da razviju ribarsku administraciju i poboljšaju svoj sistem raspodjele i trgovine ribom.

Eksperti imaju stručnjake asistente u zemljama, u kojima rade. Očekuje se, da će ti asistenti nastaviti rad eksperta nakon što on završi svoj zadatak. U mnogo slučajeva asistentima se daje dalja izobrazba u raznim drugim zemljama putem FAO stipendije. Takve stipendije se daju također i kao nagrade za najbolje polaznike FAO-vih centara za izobrazbu.

Postoje i mnogi drugi vidovi unapređenja progressa ribarstva u svijetu, u kojima FAO igra značajnu ulogu. Jedna važna aktivnost je sazivanje sastanaka, na kojima se službenici vlada i organizacija, firme i pojedinci zaposleni u ribarstvu sastaju i diskutiraju probleme, te izmjenjuju ideje i poglede. Takav je sastanak bio, na primjer, međunarodni kongres za ribarske alate, organiziran po Ribarskom odjelu FAO-a i održan u Hamburgu 7.—12. listopada 1957. godine. Na tom kongresu, koji je održan uz 540 sudionika iz nekih četrdesetak zemalja, bilo je podneseno više od 110 tehničkih radova u vezi sa ribarskim alatima, opremom i metodama. To je bilo po prvi put, da su se stručnjaci za ribarske alate iz cijelog svijeta sastali da prodiskutiraju mnoge probleme svog rada, doprinesu svoje znanje općem znanju i izmjene ideje. Osim toga, radovi i diskusije sa kongresa biti će objavljeni pod naslovom: Moderni ribarski alati u svijetu. To će biti knjiga od 600 stranica. Ribarski odio i sada organizira slične sastanke, uključujući tu i drugi svjetski kongres o ribarskim brodovima, koji je održan u centru FAO-a u Rimu 5.—10. travnja 1959. godine. FAO je organizirao prvi međunarodni kongres o ribarskim brodovima u 1953. godini. Sjednice su održavane u Parizu i Miami-u. Taj kongres je imao za cilj, da usmjeri pažnju konstruktora brodova, vlasnika ribarskih brodova, brodograditelja, broderskih inženjera, i t. d. na poboljšanje ribarskog broda. Knjiga, koja sadrži radove i diskusije sa tog sastanka, bila je objavljena pod naslovom: Ribarski brodovi u svijetu. Na drugom kongresu tema je bila: Izvođenje ribarskih brodova.

Drugi primjer aktivnosti FAO-a je svjetski naučni sastanak o biologiji sardina, kojeg je Ribarski odio održao u centru FAO-a, 21.—28. rujna 1959. g. Populacija sardina pokazuje izvjesne opće karakteristike. Sardine su djelomično podložene fluktu-

ciji, koja utječe na cijeli fond sardina i koja često uzrokuje neugodne ekonomske posljedice. Nadalje izgleda, da postoji neka zavisnost u fluktuaciji u jako udaljenim područjima zemlje. Biolozi su studirali te probleme već dugo godina u raznim područjima Atlanskog i Pacifičkog Oceana, ali do sada nisu imali priliku kritički prodiskutirati jedan s drugim razne hipoteze ili koristiti njihova razna iskustva za planiranje novih budućih istraživanja ili pregledati zajedno njihovu tehniku i rezultate njihovih studija. Ovaj kongres im je omogućio da to učine.

Jedno od ostalih područja aktivnosti FAO-a je organizacija centara za izobrazbu. Ribarski odio je organizirao nekoliko takvih centara u raznim nedovoljno razvijenim područjima. Dva od nedavnih bili su Centar za izobrazbu tehnologa za preradu ribe u Limi, Peru, 21. listopada — 14. prosinca 1957. godine i Centar za izobrazbu za ribarsko zadrugarstvo i administraciju u Sidney-u, Australija, 16. prosinca 1957. do 25. siječnja 1958. godine. U oba ova Centra za izobrazbu prisustvovali su polaznici, delegirani od vlada u odnosnom području.

Drugi primjer je Centar za izobrazbu za metodu i tehniku ispitivanja skuša, koji se održao u Bangkoku tokom listopada i studenog 1958. godine. Taj centar je osnovan na traženje Indo-Pacifičkog Ribarskog Savjeta. Polazili su ga polaznici iz zemalja, koje love skuše na Dalekom Istoku. U Centru su pripremljeni prijedlozi za standardizaciju i poboljšanje metoda za studij ribljeg fonda. Istovremeno su polaznici tamo dobili i neke instrukcije, te diskutirali o novim smjerovima razvitka dinamike analize ribljeg fonda.

Ovakvi centri daju direktnu praktičnu izobrazbu oko dvadesetorici do tridesetorici polaznika, koji ponesu stečeno znanje u svoju zemlju i predaju ga drugim ribarskim radnicima, a također šire ideju međunarodne saradnje. Polaznici bez iznimke nalaze i da od izmjene iskustava, informacija i ideja proizlaze praktične koristi.

Najnoviji primjer uloge FAO-a u svjetskom ribarstvu je nedavno formiranje Evropske Komisije za slatke vode. Zadatak komisije je, da osigura organizaciju za upoznavanje specifičnih potreba evropskih slatkovodnih ribara u svrhu međunarodne kooperacije.

Uz pomoć i savjet evropskih vlada, Ribarski odio je potpomogao formiranje ove komisije, koja će uskoro održati svoj osnivački sastanak.

Članku je priložena organizaciona shema Ribarskog odjela FAO.

Organizaciona shema

RIBARSKOG ODJELA FAO

